

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 30 Kwietnia v. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 21 kwietnia.

Gazeta sankt-petersburska umieściła następujący, Najwyższy reskrypt JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, do Wielkiego Szambelana Naryszkin:

Alexanderze Lwowicz! Przychylając się do prośby waszej, uwalniam was za granicę do wyleczenia się z choroby. Pragnę, ażeby oddalenie się to, posłużyło mu ku osłodzeniu żałosnych waszych wspomnień i do poprawienia zepsutego zdrowia. Przez czas tego oddalenia zostawuję wam prawo pobierania zupełnej płacy i utrzymania, które zwyczajnie pobieracie. Zostaję ku wam przychylnym.

Na autentyku podpisano własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką:

ALEXANDER.

W Sankt-Petersburgu
dnia 17 kwietnia 1823.

W Najwyższych ukazach JEGO CESARSKIEJ MOŚCI do Rządzącego Senatu wydanych wyrażono:

D. 14 marca Wielki Szambelan Naryszkin podał do Nas najpoddanniejszą prośbę, iż on wszystkie swoje interesa i majątki, oddał w zarządzenie synów swoich Jenerał Majora Lwa, i marszałka dworu Cyrillego Naryszkinów, na tych warunkach i układach, które oni sami ułożyli i za spólną zgodą na siebie przyjęli; ku pomocy zaś ich za-prosił rzeczywistego radcę tajnego Xiążęcia Łobanowa Rostowskiego i Radcę tajnego Stołypina, z wolnością w późniejszym czasie, jeśli potrzebę uznają, wybrać i trzecią osobę dla złożenia kommisyyi podług swojej uwagi z tem, iż obowiązkiem tey kommisyyi będzie pilnować, ażeby pobierane z majątków dochody, równie i te summy, które będą zebrane z przedaży pewney części majątku, obracane były szczególnie na zaspokojenie zobowiązań, zabezpieczonych na tych majątkach. Uważając, iż ustanowienie tey kommisyyi czyni się szczególnie dla bliższego starania około rychłego wypłacenia opartych na majątku Naryszkin długów i dalszych jego zobowiązań, i że kommisyya ta w zaspokojeniu kredytorów ma działać nie inaczej, tylko zgodnie z będącemi prawami, My nie znajdujemy przeszkody do utwierdzenia tego układu i dla tego ROZKAZUJEMY Rządzącemu Senatowi, względem przywiedzenia ich do skutku, uczynić należyte rozporządzenie.

D. 11 marca. Radca tytularny Teodor Starców, który był sędzią w drugim departamencie nadwornego sądu moskiewskiego, przy zupełnym na własną prośbę, dla podeszłego wieku i chorobitego stanu, uwolnieniu ze służby, w nagrodę więcej 40tu lat chwalebne, w niey zostawania otrzymał pensyi dożywotniey zupełną dotąd pobieraną płacę po 450 rubli.

D. 14 marca. Akademik i professor zwyczajny Cesarskiej akademii medyko-chirurgicznej, radca stanu Szerer, przy uwolnieniu od akademii z przyczyny słabości zdrowia, z najmilościwszych względów na 18-letnią służbę w stopniu profesora, otrzymał pensyi dożywotniey po 1250 rubli na rok.

D. 17 marca. Rady tytularni, którzy byli szlacheckimi asessorami w sądach powiatowych, w Gubernii Kazańskiej w powiecie Carewo-Kokszajskim Jan Rahinski; i w gubernii Wologodzkiej w powiecie Solwyczegockim Teodor Amnosów,

przy zupełnym uwolnieniu ze służby za wyżej 40 lat chwalebne w niey zostawanie, otrzymali w pensyi dożywotniey zupełną dotąd pobieraną płacę po 250 r. na rok.

Liczba arżłow w Rydze d. 20 kwietnia przybyłych 400 tysięcy 4.

Kurs petersburski dnia 17 kwietnia: dukat holenderski nowy 11 r. 90 kop. Zmiana złota 2 r 87½ kop. Zmiana sr. 2 rub. 73 kop.

Nieustający dochód kommisyyi umorzenia długów: 6g assygn. - po - - - 99½
6g brzęcząca moneta - - - 96½
5g takąż - - - - - 80 } procentow

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 3 maja.

(z Kurjera Warszawskiego.)

Dnia 3 b. m. stolica tuteysza obchodziła uroczystość rocznicę Urodzin N. Wielkiego Xięcia ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA, oraz Imieniny N. Matki JEGO, Wielkiej Xiężny ALEXANDRY FEDOROWNEJ, przez solenne nabożeństwo, odprawione w kościele metropolitalnym ś. Jana, gdzie w obecności Władz Rządowych, JW. JX. Biskup Manugiewicz miał mszę ś., po której zaintonował *Te Deum*.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski, wczora po południu powrócił do Warszawy.

Niewszystkie tegoroczne kalendarze doniosły, że w tym roku uroczystość ś. Stanisława, patrona Królestwa Polskiego, przypada, nie jak zwykle d. 8 maja, lecz nazajutrz, to jest d. 9, a to z przyczyny, iż na dzień 8 przypada uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego. Przeto w następujące czwartek i piątek są święta uroczyste.

Obszerny dziedziniec między pałacem rządowym, Krasińskich zwanym, a wielkim teatrem, będzie tego lata wybrukowany, robota wkrótce się rozpocznie.

W planie do 24 klasy loteryi klassycznej wyrażono, iż pierwszy numer, wyciągnięty z koła zaraz po numerze wygrywającym zł. 150,000, wygrywa pałac, przez co zdarzyć się może dla wygrywającego ten szczęśliwy przypadek, że obok wygrania pałacu, i summy 25,000 zł., wygra także złotych 100,000.

Niedawno w kościele tutejszym ewangelickim wyznania reformowanego, podczas nabożeństwa w niedzielę, został ochrzczony starozakonny Goldsztein, któremu dano imię *Mikołaj*. Obrzęd chrztu ś. dopełnił JW. X. Diehl, superintendent jenerálny kościołow ewangelickich wyznania reformowanego. Chrzestnymi rodzicami byli JW. Bronikowski Senator kasztelan i W. Gronow, probierz i intendent machin w Mennicy.

MIASTO WOLNE KRAKOW.

(z Kurjera Warszawskiego.)

Dnia 23 kwietnia na ogólnym zgromadzeniu akademickim wszystkich pięciu wydziałow, obrano sekretarni kreskami jednomyślnie rektorem tutejszego uniwersytetu jagiellońskiego, JW. Józefa Hrabiego Żaluskiego.

Wyszedł tu okólnik rządowy do wszystkich woytów gmin miejskich, zakazujący stolarzom pod karą zł. 18, wystawiania na sprzedaż publiczną trumien, lecz żeby na przyszłość przed mieszkańcami swojemi, zawieszali tylko szyldy, zwyczajne wszystkim rzemieślnikom.

Wkrótce mamy nadzieję ogłosić pomyślne wiadomości dla Krakowa względem handlu.

AUSTRIA.

Wiedeń dnia 21 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Ucichło znowu o wyjeździe Króla Jmci Neapolitańskiego z tutejszej stolicy. Słychać, iż Monarcha ten chce tu czekać dalszych wypadków wojny z Hiszpanią, która bez wątpienia prędko się ukończy.

PRUSSY.

Berlin dnia 26 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Niedawno wyjechał ztąd goniec gabinetowy austriacki do Wiednia.

Dnia 21 b. m. umarł tu na apopleksję radca regencyi Husarzewski, który od r. 1810 pracował w tutejszym sądzie kameralnym i szczególniej się przyłożył do poprawy urzędzenia hiattik.

NIEMCY.

Od brzegów Menu dnia 15 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Sejmowi weymarskiemu podano projekt do prawa, względem powinności służenia w woysku.

Na przełożenie konwentu XX. Karnełtow bosych w Würzburgu, Oyciec 3. pozwolił im nosić trzewiki, pończochy i płócienne koszule, zamiast dawniejszych welnianych.

W Offenbach utworzył się wydział, złożony z osob wyznania mojżeszowego, w celu dawania wsparcia ubogim dzieciom żydowskim, okazującym ochotę nauczania się pożytecznych rzemiosł. W roku zeszłym oddano 13 dzieci do rozmaitych rzemieślników, gdzie prócz tego uczyli się pisać, rysować it. d.

Utworzone w Norymberdze towarzystwo misyjne ustalo z rozkazu królewskiego: gdyż łatwo może szkodzić wewnętrznemu porządkowi, a członkom jego nietrudno jest znaleźć sposobność do rozszerzania wiary i moralności we własnym kraju.

Xiążę Leuchtenberski (Eugeniusz Beauharnois) zachorował niebezpiecznie pod koniec marca, tak dalece, iż jego małżonka (Królowna bawarska Augusta) i siostra (Xiążna St. Leu) przez 18 dni, ani na chwilę go nie odstępowały. Nareszcie dnia 16 b. m. przesiliła się choroba, i największe niebezpieczeństwo minęło. Sześcioro dzieci chorego Xiążęcia, między którymi była także przyszła małżonka Królewicza szwedzkiego, udały się o godzinie 8mej zrana do kościoła, i wraz z licznie zebrany ludem, złożyły dzięki Bogu, za ocalenie życia oycu.

Od brzegów Menu dnia 22 kwietnia.

(z teyże gazety.)

Słychać, iż d. 15 maja odprawi się w Monachium zaślubienie Xiążniczki Leuchtenbergskiej z Królewicem szwedzkim, którego Xiążę Karol ma zastąpić, i że wspomniona Xiążniczka wyjedzie d. 18 maja do Sztokholmu.

FRANCYA.

Paryż, dnia 16 kwietnia

(z Gazety Rys. Züscher)

Gazeta Etoile wyraża: francuzkie woysko niepierw Ebro przechodzić będzie, aż Molitor do Arragonii, a Moncey do Katalonii, wkroczą. Jenerał Mina nie może mieć więcej nad 4,000 regularnego woyska, i z tego żołnierze uciekają.

Kiedy Xiąże zgromadził woysko pod St. Sebastian dla rozdawania nagród, np. Jenerałowi Burke krzyż, za odznaczenie się przy osadzeniu wzgórków, które w r. 1815 anglikom 5,000 ludzi kosztowały, komendant twierdzy wymierzył ku temu miejscu armatę, 24ro funtową, kula trafiła w dom, przed którym stał Xiąże, i zabiła wiele osob.

Gazeta Drapeau blanc mniema, że hiszpania, za zbliżeniem się francuzów, z Katalonii i Nawarry ściagną się ku Saragossie, i że pod tém miastem do pierwszej bitwy przyjdzie.

Taż gazeta ryzka pod d. 7 kwietnia z Pa-

ryżu donosi: w niedostatku wiadomości od woyska pirenejskiego, mówią wiele o nowych regimentach, które mają być utworzone ku pomocy dla woyska wiary. A tak jeden w Nior ma być utworzony pod imieniem strzelców wiary, a tu w Paryżu lekka kawaleria woyska wiary. Żołnierze, składający te regimenta, mają być uważani za szlachtę i oficerów, którzy w późniejszym czasie mają być przeznaczeni do służenia Królowi Ferdynandowi VII, jako gwardya szlachecka. Rozumie się, że rząd francuzki opłaca te regimenta. Słychać, że lekka kawaleria otrzymała rozkaz niepokazywania się w stolicy w mundurach.

D. 10 taż gazeta donosi: uważają za rzecz pewną, że partya przeciwna P. Villele, wcale jest słabą, i że rzeczony minister zostanie na czele rady. Pogłoski się rozchodzą o usunięciu się innych ministrów, jednak nie można o tém z pewnością twierdzić.

Taż gazeta pod d. 11 kwietnia donosi z Tuluzy. Piszą z Perpignan, iż kilka kolumn hiszpanskich konstytucjonistów zbliżyło się do granicy — Mina miał główną kwaterę d. 5 w Vich.

D. 5 żołnierze woyska wiary, spotkawszy na naszym terytorjum jadącego z Pamiers kupca Raque, przyłożyli mu pistolet do piersi i zrabowali.

Paryż d. 18 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Arcy-Biskup w Tuluzie kazał odprawić 40stogodzinowe nabożeństwo, w celu uproszenia Boga o szczęśliwe powodzenie oręża francuzkiego.

Czytamy w Dzienniku Rozpraw o następującej: „Gdy w niektórych departamentach garstka niechętnych śmie marzyć sobie o rozruchach, i obmierzłymi pogłoskami spokojność publiczną zaburzyć usiłuje, trzeba ją więc uwiadomić, iż władze dają wszędzie baczność na nią, i że jedynie w mądrém postępowaniu ocalenie znaleźć potrafi. Odebraliśmy dwa okólniki, jeden Pana Chazelles, prefekta departamentu Morbihan, a drugi Pana Frotier de Bagneux, oba wydane do podprefektów i merów; ozywają one ich gorliwość, i zwracają naysilniejszą ich uwagę na intrygi, któreby publiczney spokojności zaszkodzić mogły.“

Słychać, iż rząd nasz, nie prowadząc wojny z właściwą Hiszpanią, lecz tylko z tamiecznymi rewolucjonistami, nie będzie wydawał patentów kaprom, a nawet eskadry francuzkie mają tylko zabierać uzbrojone okręty hiszpanskie, nie tamując żegluzi okrętów kupieckim. Mówią oraz, iż o tém postanowieniu doniesiono krajom, prowadzącym handel morski, z prośbą, aby także w portach swoich zakazały uzbrajać kaprów hiszpanskich, i przedawać w nich wszystkiego, coby te kapry zdobyć mogły.

Na onegdyszej radzie ministrów, odprawionej pod przewodnictwem samego Monarchy, minister wojny nie był obecny dla słabości zdrowia.

Żołnierze gwardyi narodowej, którzy d. 12 b. m. przed 9 laty, po wjeździe Monsieur do tutejszej stolicy, odprawiali przy nim służbę, obchodząc tę pamiątkę, dali d. 16 b. m. wspaniałą ucztę, a obecny oficer z głównego sztabu Xiążęcia Angoulême, spełnił następujący toast: Oby Xiąże ten, ozdobiony nowym wawrzynem, powrócił wkrótce wpośród nas, i dowódl Europe, iż pierwszy syn Francyi, jest także pierwszym jej wojownikiem.

Dnia 1 b. m. zaszły rozruchy w domu poprawy w Montpellier, z powodu rozdawania roboty osadzonemu tam ludzior, którzy nie chcieli jej przyjąć. Po kilkukrotném wzywaniu dozorców, aby byli posłusznymi, porwali się na sprowadzoną straż, a ta przymuszona do obrony, wystrzeliła i kilku więźniów raniła. Hersztów buntu oddano pod rozporządzenie jeneralnego prokuratora. Inspektor okazał wielką odwagę i przytomność umysłu.

Byli kassyer teatralny Lefeure i zastępcy jego Jacques zostali skazani na zapłacenie kary pieniężney, pierwszy 5,000, a drugi 2 000 franków. Oskarżono ich o lichwę: bo aktorom dawali pieniądze na ich płacę, a brali prowizyą po 6 od sta na miesiąc.

Umieszczona w gazetach niderlandzkich wiadomość, jakoby oficerowie francuzcy, połowę płacy biorący, popłynęli skrycie z 10stej dywizji wojskowej do Anglii, jest zupełnie bezzasadną. Okazało się bowiem, iż jeden tylko oficer opuścił miejsce mieszkania swego.

Dziś pod napisem: *Opis podróży do Bruzelli i Koblenz*, wyjdzie powtórnie w przyszłym tygodniu, i będzie ozdobione wizerunkiem Monarchy, ówczasowego *Monsieur*, kiedy przebrany uniknął bacności dozorców więzienia, oraz wizerunkiem zmarłego Xiążęcia, oswobodziciela jego, a ówczasowego Hrabiego *d'Avaray*. Będzie oraz dołączona wiadomość historyczna o Hrabim *d'Avaray*.

Dnia 11 b. m. w izbie deputowanych odbywały się dalsze obrady względem budżetu ministerium oświecenia publicznego. Pan *Duvergier de Hauranne* radził wymazać 120,000 franków na wy stawienie domu, gdzieby wysłużeni profesorowie mieszkali. Wszakże izba wniosła jego odrzuciła, i budżet tak, jak był podany, przyjęła. Na sessyi d. 12 b. m. zajęła się izba budżetem ministerium wojny, wynoszącym ogólnie, 189 milionów 739,000 franków. Kommissya radziła zmniejszyć go summa 4 miliony 500,000 franków. Przyjęto także ten budżet. Z kolci potem wzięto budżet ministerium morskiego, i podobnie go przyjęto.

Paryż dnia 21 kwietnia.
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Odebrano tu przez telegraf następujące wiadomości z *Bajonny*:

Dnia 19 kwietnia, Major jeneralny do ministra wojny. Wojsko nasze zajęło port i cytadelę *Guetaria*. Zabraliśmy 200 ludzi, między którymi jest 200 półkowników i 10 oficerów, oraz 3 dział z zapasem żywności. Xiążę *Angouleme* jest w dobrym zdrowiu. Słychać, iż nieprzyjaciel zagwoździwszy działa, ustąpił z twierdzy *Pancorbo*; dnia 14 opuścił *Burgos*; władze tameczne oczekują wojska francuzkiego i postarały się o żywność dla niego. Znajdujemy wszędzie, jak najlepsze przyjęcie.

Dnia 20 kwietnia. W *Pancorbo* znaleźliśmy 31 dział z kulami i bombami. Główna kwatera jest w *Wittoryi*, gdzie Xiążę *Angouleme* z największym zapasem przyjęto.

Nadeszła oraz następująca wiadomość od wojska z *Wittoryi* pod d. 16 kwietnia: Im daley posuwa się wojsko nasze, tym lepiej bywa przyjmowane. Dywizya jenerała *Obert* zajmuje *Lograno*, a brygada dywizji jenerała *Molitor* stoi w *Tudela*. Xiążę *Reggio* odebrał rozkaz osadzenia *Breviesca* i *Pancorbo*. Brygada gwardyi ma iść do *Miranda*, a jenerał *Vallin* zajmuje *Burgos*. Wojsko stanów opuściło d. 14 b. m. ostatnie to miasto. Z największą niecierpliwością oczekują tu przybycia Xiążę *Angouleme*.

Bezasadną jest wiadomość, jakoby okręt hiszpański zabrał fregatę *la Guerriere*, która owszem d. 17 b. m. zawihęła do *Brest*.

Marszałek Xiążę *Reggio* wydał następujący rozkaz dzienny do 1go korpusu wojska, którym dowodzi:

W głównej kwaterze w Villa Franca d. 11 kwietnia 1823 r.

Wojsko pierwszego korpusu dowie się z radością, iż Xiążę *Angouleme* polecił marszałkowi, naczelnemu dowódcy tegoż korpusu, aby oświadczył zadowolenie jego półkom, tudzież oficerom głównego sztabu, i oddziałom różney broni, z dywizji jenerała *Bourke*, za stoczoną potyczkę z wojskiem hiszpańskiem, które uczyniło wycieczkę z *St. Sebastian*. Świętne meztwo, jakie rzeczona dywizya w tem zdarzeniu okazała, jest przykładem, który całe wojsko naśladuje, i tym wszystkim, którzy nas chcą zdradzić, dowiedzie, iż żołnierze francuzcy nie nie stracili ze swojej waleczności, jaką w tylu stosunkach okazali, a która imie francuzkie, tak bardzo wślawiła. Biuletyn wojskowy ogłosi nazwiska tych, którzy się najwięcej popisali, a Xiążę *Angouleme* myśli im rozdać zasłużone nagrody. Marszałek, naczelnny dowódca, poczytuje się za szczęśliwego, iż przy zaojęciu

kampanii oddaje takie pochwały wojsku, zostającemu pod rozkazami jego, i widzi usprawiedliwione wszystkie nadzieje, jakie o niem powzięto.

Marszałek naczelnny dowódca (podpisano) *Oudinot*.

Dzienniki paryzkie zawierają następujące wiadomości, odebrane z *Bajonny* przez telegraf: „Przednia straż wojska francuzkiego spotkała d. 8 b. m. nieprzyjaciela pod *Lograno*. Miasto to, bronione przez 600 ludzi, zdobyte nakoniec zostało po żwawey walce. Jeden jenerał, 200 żołnierzy, chorągiew, tudzież znaczna ilość broni i taborów, dostała się w ręce nasze. Xiążę *Reggio* postępuje ku *Burgos*, a Xiążę *Angouleme* zabawi kilka dni w *Wittoryi*.

Wiadomości od wojska francuzkiego d. 17 kwietnia z głównej kwatery w *Wittoryi* brzmią jak następuje: „Mieszkańcy przyjmują nas z okrzykami: *Niech żyje Król! Niech żyje Francya!* Wszyscy noszą białe wstążki, i dostarczają nam wszelkich potrzeb, za co wojsko im płaci. Najbardziej atoli dowodzi dobrego ducha panującego, iż nikt nie jest podeyrzany o zły sposób myślenia. Zdaje się, iż jenerał *Ballasteros* nie chce się spotkać nad rzeką *Ebro*. Za kilka dni oczekujemy bardzo ważnych wiadomości z *Madrytu*. Konstytucyoniści opuścili *Burgos*.

Strazburg dnia 12 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Drugi wielki park artylleryi uda się ztąd wkrótce do wojska pirenejskiego. Przybywa tu wiele nowozacigłych, częścią dla uzupełnienia artylleryi i piechoty, które ztąd wyszły, częścią dla utworzenia nowego półku. Półk dragonii, który z *Hagenau* w liczbie 300 ludzi ruszył do granicy hiszpańskiej, pozostał w *Kolmarze*, gdzie przez patrolowanie i inne obróty, zwyczajne w urywkowej wojnie, sposobi się do walczenia z rewolucyoniistami hiszpańskimi.

Bajonna dnia 12 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Drugi korpus wojska pod dowództwem Hrabiego *Molitor*, miał przeysć dnia 10 b. m. granicę hiszpańską. Za przybyciem Xiążę *Angouleme* do *Irun*, dachowieństwo i władze gminne złożyły mu hołd uszanowania, a mieszkańcy obalili kamień konstytucyjny. *Eguja*, *Calderon* i *Erra*, członkowie junty hiszpańskiej, wyjechali d. 8 b. m. ztąd do głównej kwatery francuzkiej. *Karol Odannel* i *Longa* jeszcze tu bawią.

HISZPANJA.

Madryt dnia 5 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Ogłoszono tu, iż Król *Jmé* z rodziną swoją przybył d. 1 b. m. do *Andajor*, nie doznawszy najmniejszej nieprzyjemności w podróży. Mieszkańcy witali Monarchę okrzykami: *Niech żyje konstytucya! Niech żyje Król konstytucyjny!* Domy swoje oświecili i wieńcami z kwiatów ozdobili.

Od granic hiszpańskich dnia 13 kwietnia.

(z *teyże gazety*.)

Wojsko francuzkie zwolna postępuje na przód, aby żywność i potrzeby wojenne na czas zwożone być mogły. Z powodu drogocności owsa, przedsięwzięto używać tureckiej pszenicy do obroku.

Hiszpani nazywają wszędzie wojsko nasze swemi oswobodzicielami.

W *Tolozie* przyjęto juntę jak nayuprzeymiej; mieszkańcy i urzędnicy miejscowi towarzyszyli jej aż do mieszkań; lud zaś wydawał okrzyki: *Niech żyje Ferdynand, Religia i Król Francuzki!*

Xiążę *Angouleme* wszedł do Hiszpanii na czele 18 półków piechoty i 5 jazdy, otoczony świetnym głównym sztabem. W *Irun* wystawiono oswobodzicielom bramę tryumfalną.

Nieustannie padający deszcz popsuł drogi przy zachodnich Pireneach. W lazarecie wojskowym w *Bajonnie* jest przeszło 700 chorych żołnierzy francuzkich.

Z *Pampeluny* wzięto 2,000 wojska z tamecznej osady i użyto go do straży przy skarbach wprowadzonych do *Arragonii*; pozostała tylko mi lieya, która nie ma ochoty opierać się francuzom

Łatwo więc można będzie zająć miasto, a nawet i cytadelę.

Wiadomości ze środka Hiszpanii, aczkolwiek niedokładne, zawierają jednak, iż wszędzie mieszkańcy okazują przychyłność ku rojalistom, a największy wstręt ku stanom.

Kilka okrętów wojennych francuzkich, krążyło przed portem *Bajonny*; co skłoniło korsarzy pod banderą hiszpańską do oddalenia się z tamecznego morza. Okręty francuzkie które się zatrzymały w porcie, wypłynęły teraz tam, dokąd są przeznaczone.

W *Bajonnie* przysposabiają wiele dział do oblężenia twierdzy *St. Sebastian*, która nie chce kapitulować. Osada tameczna odesłała wszystkie okręty, ażeby nie miała sposobności użycia ich do udania się na morze, gdyż postanowiła bronić się do ostatniego.

ANGLIA.

Londyn dnia 18 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Statki pocztowe płynące do *Lisbony*, zawijają do *Vigo*, i tym sposobem ułatwiają korespondencją z Hiszpanią. Statek *Calliope*, który d. 5 b. m. ztąd wypłynął, odprawi żeglugę w powyższym sposobie.

Dnia 14 b. m. Hrabia *Liverpool* w izbie wyższej, a Pan *Canning* w niższej, złożyli papiery, względem uczestnictwa Anglii do układów między Francją a Hiszpanią. Okazuje się z nich, iż Anglia postanowiła zachować neutralność, w wojnie między Francją a Hiszpanią.

TURCYA.

Stambuł dnia 25 marca.

(z *Dostrzegacza Austriackiego*.)

Ledwo trzy miesiące upłynęły po wielkiej klęsce, a już wznoszą się codziennie pod naszymi oczyma nowe gmachy i mieszkania, z równie nie-trwałych materiałów i z równym niedbalstwem stawiane, jak dawniejsze, zapewne dla tego, aby wybuchnąć mogącym pożarom pastwy nie zabrakło.

Oddalony z urzędu Wielki Wezyr, wybrał sobie miasto *Nikomedyja* za miejsce pobytu. Oddalenie jego nie ma żadnego związku ze stosunkami politycznymi. Sam czuł się niezdolnym, i w pewnej sprawie rozwodowej, w której jako sędzia miał wyrokować, popełnił błąd, co go zupełnie odstraszyło od spraw rządowych. Za dowód jego poczciwości przytaczają, iż, opuszczając urządowanie, nie posiadał więcej nad 50 piastrow majątku, tak dalece, iż nie miał o czem wyjechać. Sultan dowiedziawszy się o tem, kazał mu wyliczyć 20,000 piastrow, i wyznaczył mu 15,000 piastrow miesięcznej pensyi.

Pierwsze osoby ministerium, najlepiej o tem sądzić mogące, mówią z najsilniejszym uszanowaniem o zaletach i zdatości *Alego*, następcy Wielkiego Wezyra. Przyszłość okaże, czy powzięte o nim mniemanie jest ugruntowane. To atoli pewna, iż kierowanie sprawami rządowymi rozpoczął według zgłębionego planu, i z dokładnem przysposobieniem. Zdaje się, iż dotychczasowy *Reys Effendi* pozostanie na swoim urzędzie.

Nowy Wielki Wezyr ma w teraźniejszym Adze janczarów dzielną pomoc do utrzymania spokojności w stolicy. Trudno było dotąd doczekać się chwili, w którejby janczarowie tak byli upokorzonymi i zupełnie posłusznymi, jak są w teraźniejszej epoce.

Ze strony Persyi zostały uczynione kroki względem układów o pokoy. Porta pragnie, aby te układy odbywały się w *Erzerum*.

Oddział floty Algiersko-Tunetańskiej, złożony z 24 okrętów rozmaitej wielkości, popłynął d.

24 b. m. na Archipelag. Dowodzi tą flotą znany oficer morski *Pepeghi*, który ofiarą znacznego żołdu skłonił wielu maytków chrześcijańskich do przyjęcia służby na jego okrętach.

Morea i Akarnania są już całkowicie w mocy powstańców. Nie ma wprawdzie wiadomości, czy twierdza *Patras* poddała się; jest atoli rzeczą pewną, iż to uczynić postanowiła. Według doniesień godnych wiary, które posłowie tuteyscy z różnych stron odebrali, i które jednakowe szczegóły zawierają, osada turecka w *Koryncie* doznała srogiego losu. Przyciśniona głodem i nędzą, postanowiła zamknąć 400 ludzi w cytadeli, a z 3000 pozostałych przedrzeć się do *Patras*. Powstańcy otoczyli 1,200 z nich w przeprawie pod *Krata*, we wschodniej stronie *Vostizza*, i przymusi ich do poddania się, z jednym warunkiem, zachowania ich przy życiu; lecz nazajutrz wpień ich wycięto. (Wiadomość tę potwierdzają doniesienia nadesłane z *Korfu*.)

Klęski wojska tureckiego, oblegającego *Mis-solungi* w Albanii, tak wielką wzbudziły trwogę, iż powszechnie lękają się utraty *Prewezy*. (Obawa ta ustała podług doniesień z *Korfu*.) Sądzą jednak, iż rozkaz dany Baszy Skutaryyskiemu, aby z całą siłą zbroyną szedł na pomoc, nada zapewne inną postać tamecznym wypadkom.

Basza Egiptu przyrzekł znowu Porcie znaczne posiłki. Nie chcemy ich wyliczać: bo zdają się nam przesadzone. Tym czasem, wszelkie pogłoski o podstępnych widokach tego Baszy względem Porty, są niezawodnie fałszywe.

Od granic tureckich dnia 15 kwietnia.

(z *teyże gazety*.)

Wszystkie listy z okolic *Seres*, *Bitoglii* i *Saloniki* potwierdzają wiadomość o wyładowaniu greków na brzegi Macedonii. — Sławna greczyńska *Bobelina* zatknęła swoje chorągiew śmierci na wyspie *Thasos*, z kąd turcy ustąpili.

W *Belgradzie* rozeszła się pogłoska, iż janczarowie, których sprawą było złożenie Wielkiego Wezyra, porwali syna i jedynego następcę Wielkiego Sultana, i sprowadzili go do swoich koszar.

Rząd grecki (jak słychać) zawarł układ o statnią wyprawą, która wypłynęła z *Marsylii*, i zatwierdził ugodę, zawartą o pożyczkę dla niej w Niemczech i w Szwajcaryi. Niemcy weszli do *Napoli di Romania*; mała tylko ich liczba i to sami chorowici postanowili wrócić do domu. Niek którzy z nich wchodzą także do półków greckich uorganizowanych.

AMERYKA.

Hawanna dnia 15 lutego.

(z *Gazety le Conservateur Impartial*.)

Mniemany Cesarz meksykański *Iturbide*, podług nayspoźniejszych wiadomości z *Vera Cruza* pod d. 2 lutego, doznał losu, który oddawna przewidywano. Ze wśzech stron przyciśniony, wystawiony na nieukontentowanie ludu, uznał za rzecz naysgodniejszą, po wycieńczeniu skarbu, rzec się korony i powrócić do rzędu prywatnych ludzi. Oczekiwano szczegółów obszerniejszych przez fregatę hiszpańską *la Constitution*, która tu miała przybyć w połowie lutego. Wiadomo, że nowy rząd był ustanowiony podług planu, przyjętego w *Iguale*, w początkach rewolucyi. Cesarz zresztą był traktowany z wielką powolnością, i aż dotąd nie żądano nawet zdania rachunku z jego despotycznego rządzenia się, ani z niebezpieczeństw, w które pogrążył wiele familij.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 28 apryla rubel srebrny 3 rub 81 kop., czerwony złoty nowy r. 11 kop. 65, stary r. 11 kop. 46, imperyal r. 37.

Pozwolono drukować. Z polecenia J.W. Wojennego Litewskiego Gubernatora.

Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 30 Kwietnia Roku 1823 r. s.

A r e n d a.

(Otrzymała Redakcyja dnia 27 kwietnia.)

1. Dworzańska Powiatu Brastaw. Opieka w celu nayrychlejszego uzyskania Skarbowych należnościów na majątku Giereyszach z Exdywizyi JW. Hryniewicza przypadłym opartych, na mocy przepisów Zwierzchnich, postanowiła wypuścić tenże majątek w arendę, oczym przez awizacyę Kuryera Litew. jakoteż przez wezwanie w powiecie życzących takowy majątek wziąć w posesyę arendowną zawiadomić. O warunkach mającey nastąpić umowy jak równie inwentarzu, w każdym czasie poinformować się można w Kancellaryi Dworzańskiej Powiatu Brastaw. Termina do wzięcia takowego majątku w arendę przeznaczają się: pierwszy apryla 21, 2gi 24 a 3ci 28 tegoż miesiąca, przetarg zaś 1 maja roku bieżącego. Datt roku 1823 apryla 16 dnia. Prezes Opieki Marszałek Powiatu Brastawskiego i Kawaler Michał Wawrzecki.

Sabba i żona jego Antonina z Szylingów Jaroszewiczowie tytularni sowietnikowie dom murowany z budowlami drewnianymi i dwoma placami ziemi, jednym dziedzicznym od jurydyki i skarbu XX. Radziwiłłów wiecznością nabytym, 2im konsensowym do jurydyki XX. Missionarzów Wileń. (z placącym się corocznie terragium) należącym w mieście Wilnie na Wileńskiej ulicy idąku Zielonemu mostowi, między placami JPana Umińskiego i WW. Regentów Jaczyniczów, pod N. 850 i 854 położone, jak świadczy prawo wieczyste wyprzedzący od JW. Karoliny z Irzykowiczów Kontrymowej b. Sędziny Gran. Ptu Wileń. pod asystencyą męża JW. Jana Kontryma b. Sędziego Gran. Wileń. czyniącey w dniu 16 apr. 1823 roku sporządzone i tegoż dnia w kancellaryi sądow Magistratu Miasta Wilna przyznane, oraz za tymże prawem prawnie sporządzona intromissya, wiecznością nabyli, obok tego summe 2000 rubli sr, pro ewiktione do lat 3 pozostawili u siebie, dlatego przez niniejsze upraszają każdego, jeśli kto ma jaką pretensyę do nabytego domu i 2ch placów, lub za długi wyż wyrażoney JW. Kontrymowej, ażeby w nayrychlejszym czasie zgłaszali się z dowodami pisma i onych poszukiwali, a to pod utratą swoich pretensyów, w dowod tego podpisami rąk naszych stwierdzamy.

Sabba Jaroszewicz tytularny Sowietnik.

Antonina Jaroszewiczowa.

Takowe ogłoszenie wolno drukować. Wincenty Małinowski B. M. W.

Magazyn mebli i luster przy ulicy Wielkiej w domu Wielmożney Janowiczowej sytuowaney, jest do przedania za naysłabszą cenę, a ktoby onych życzył nabyć raczy się zgłosić w tymże domu do handlu Tekli Fiorentinowej.

4 W domu JW. Wice-Gubernatora Horana na Zamkowej ulicy pod N. 187, jest do sprzedania; nowomodna dwumiestna karyta,

drażki czteromiestne używane i sanki okute żelazem, ktoby życzył takowe widzieć i o cenie powziąć wiadomość, raczy zgłosić się do zarządzającego tym domem.

Wezwanie kredytorów.

2 Sąd Główny 2go Departamentu Obwodu Białostockiego, mając wniesioną z regestrów sądowych do siebie przez sukcesorów zeszłego Tomasza Dangla i W. Franciszka Zaby Czesznika Witebskiego, wierzycieli zeszłego Michała Hrabi Brzostowskiego Starosty Puńskiego sprawę z żądaniem, iżby konkurs jeszcze za b. Rządu Pruskiego w Białostockiej Regencyi na masę majątku po nim pozostałego i do depozytu teyże Regencyi przyjętego z gotowych pieniędzy talarów pruskich 8476 groszy dobrych 17 fenigów 8, oraz niektórych pretiosów składającą się, między kredytorami tegoż Starosty Brzostowskiego ogłoszony, z powodu znaydowania się tak teyże massy, jako też akt całego konkursowego processu pod zawiadywaniem Sądu Głównego Obwodu Białostockiego, finalnie w Sądzie niniejszym został ukończony, dekretem oczywistym w dniu 10 8bra t. r. ferowanym, rozsądzić ostatecznie takową konkursową sprawę w swoim sądzie z regestrów obligowych, za jej z porządku przypadnieniem na kadencyi dnia 20 7bra 1823 roku rozpocząć się mającey, po uprzedzonym do takowego konkursu wszystkich kredytorów i pretensorów przez publiczne w gazetach Kuryera Litewskiego, Korrespondenta Warszawskiego i Berlińskiego potrzykroć umieścić się powinno, awizacye, powołaniu, postanowił, w skutek jakowego postanowienia przez niniejsze wzywa wszystkich kredytorów tak w konkursie za byłego Rządu pruskiego w Regencyi Białostockiej stawających, jako to: WW. Paszkiewicz, Dangiela Zaby, Jakobsona, Niedzwieckiego, Roderę, Barbary Brzostowskiej i kościoła Lenkieliszowskiego, jako też dalszych z jakowego bądź źródła do massy tegoż zeszłego Michała Brzostowskiego Starosty Puńskiego z powyżey wymienionego kapitału i różnych pretiosów składającej się, do podziału między kredytorów przeznaczoney, mogących mieć pretensye, iżby pod upadkiem onych na kadencyi wyżey wymienioney, w dniu 20 septembra 1823 roku rozpocząć się mającey, za przywołaniem z porządku w regestrach obligowych z powództwa któregokolwiek kredytora wpisać się powinno aktoratu, do rozprawy z dowodami przez się lub prawnie umocowanych plenipotentów stawali, w jakowym terminie, że sprawa takowa między stawającymi stronami, choćby pod niestanność niektórych kredytorów oczywiście rozsądzona, a dla niestawających amissya w rzeczy zapisana zostanie, zawiadamia i ostrzega. Działo się na sessyi w Białymstoku r. 1822 miesiąca oktobra 10 dnia. Assesor Bartochowski.

Zastępujący miejsce Sekretarza Józef L. niewiczski Protokolista.

2. Łucki Rzymsko-Katolicki Duchowny Łaciński Konsystorz, z podaney prośby do niniejszego

Konsystorza od Ur. Katarzyny z Staniszewskich Oczkowskiej, potrzebne jest uczynienie obwieszczenia przez Gazetę Kuryera Litewskiego. Wyższa Katarzyna z Staniszewskich zawarła ślub małżeński z Ur. Janem Oczkowskim w Kościele Katedralnym, a oraz parafialnym Zytomirskim w roku 1798, po przeżyciu z tymże po małżeństwie lat dwie, nie wiadomo z jakich powodów wspomnianą Katarzynę z Staniszewskich swą żonę opuścił, i dotąd żadnej gdzieby się znajdował nie czyni o sobie wiadomości, którego przymioty ciała są takowe: wzrostu miernego, twarzy okrągłej nieco ospowatej, włosów na głowie ciemno blond, oczu siwych, nosił się w ubiorze polskim, i trunek wiele używał, przeszło już 22 lat jak żonę opuścił. Ktoby o wspomnianym Ur. Janie Oczkowskim powziął wiadomość, Łucki Rzymo-Katolicki Duchowny Łaciński Konsystorz zawiadomić raczy. Assessor X. Marcin Krzyżanowski K. K. Ł. Sekretarz A. Pomarzewski.

Zrzeczenie się.

2. Roku 1825 mca aprila 25 dnia, powodem uczynionego oświadczenia zrzecznego w dniu dzisiejszym przed Aktami Ziem. Ptu Wileń. pozostały successor po zeszytym s. p. Józefie Kiewliczu byłym assessorze Sądu Gl. Depar. 1go Wileń. Jakób Kiewlicz Horodn. Wilkom., zawiadamia wszystkich JWW. WW. wierzycieli oraz wszelkiego tytułu pretensorów po tymże zeszytym Józefie Kiewliczu pozostałych; iż wszelkiego funduszu tak powyższym oświadczeniem poszczególnionego jako też i dalszego bytby mającego do zeszytłego Józefa Kiewlicza przynależnego, nie dotykając się w najmniejszym szczególe onego, bez żadnej excepcyi, do celu usatysfakcjonowania wierzycieli, mających realne i dowodami wsparte pretensye, przez powyższe oświadczenie w Aktach Ziemskich Ptu Wileńskiego na dniu 25 aprila 1825 r. zapisane; na tychże wierzycieli, zrzekł się i odstąpił, nadając moc zupełną samym JWW. wierzycielom, do dochodzenia w każdym Sądzie na rzecz należności swojej takowych funduszów, bez żadnej przeszkody i interessowania się successora Jakóba Kiewlicza; o czem aby JWW. WW. wierzyciele wiadomości byli, i jako po zrzeczeniu się successyi po bracie, successora Jakóba Kiewlicza, do żadnej odpowiedzi niepowoływali; niniejszą trzykrotną awizacją do Gazety Kuryera Lit. zamieszcza. Jakób Kiewlicz. Takowa awizacja jako po zapisanym oświadczeniu w Akta Ziemstwa Wileńskiego, że do druku przyjęta być może świadczy. Regent Jan Zielińkiewicz.

2. Uwiadamia, i poleca się łaskawym względem Szanowney Publiczności, przybyły z Berlina i Królewca Ludwik Karomatti; zbiorom do sztuk ułożonych małpy i psów jako też i innemi rzadkiemi zwierzętami a mianowicie imo. Trzy afrykańskie małpy, czyli magos, pokazujące na linie różne sztuki: siedząc, jeżdżąc i balansując; a także i na ziemi, oraz, składające przez skoki rozmaite, obrót wietrznego młyna. Także spi na linie rozpiętym łapami, po okazaniu to, wisi na linie przednimi i tylnymi łapami, potem stoi na linie prosto, po okazaniu to nastąpi młynek. 2do Kct morski z Indyi wschodniej, z okolicy Batawii. 3tio Wielbłąd Azyatycki największego gatunku, z dwoma garbami wysokości 8, a dłużyni 12½ stop, który bez wątpienia za wielką rzadkość wziętym być powinien, względem pięknych i długich gardłowych jego włosów, takoz i włosów u nog — Wielbłąd ten używanym bywa w Karawanach do transportu ciężarów od 12 do 15 centnarów, z którymi w dzień 10, albo i 12 mil idzie, a w niedostatku wody w podróżach trzy i cztery tygodni pragnienie znosi; 4to.

Zbiór rozmaitych bardzo dobrze do sztuk ułożonych psów, które przez swą powolność, posłuszeństwo i zgrabność, pewnie uwagę Przestwietney Publiczności ściagną, inne także okazywane będą przez nich sztuki ciągle przez czas pobytu właściciela w tutejszem Mieście na ulicy niemieckiej pod N. 314. Codziennie pokazywane będą od godziny 8, do 12 — a od 2, do 9 w wieczor. Cena miejsce Pierwsze miejsce zł. 1. Drugie miejsce gr. 15.

2 Przed czterema tygodniami zginęła suczka malenka, bardzo kudłata, niemająca zębów małych na przedzie, nazywana Grizia, ktoby takową suczkę znalazł uprasza się najmocniej aby dał o niej wiedzieć do domu Kostry na Wileńskiej ulicy na pierwsze piętro, a dostanie nagrody rubel sr. jeden. Zmysław Myszeiko.

2. Kamienica JW. Ciechanowieckiej sytuowana na Wileńskiej ulicy niedaleko teatru jest do przedania; ktoby sobie życzył nabydź, niech się zgłosi do niżej podpisanego mieszkającego w własnej kamienicy pod Królewskim młynem. Ludwik Czarnowski.

Przedaż fortepiana.

3. W domu W. Bukszy na ulicy Wileńskiej pod N. 408 znajduje się fortepian nowy mechaniki angielskiej na sześć aktaw, fabryki niżej podpisanego do przedania. Fabrykant Instrumentów C. F. Johansen

Nowe dzieła

Znajdują się w Redakcyi Kuryera Litewskiego.

Ogrody północne, czyli wiadomości o rozmnażaniu i pielegnowaniu drzew owocowych i roślin ozdobnych, o inspektach, treybhauzach i oranżeryach, tudzież, o utrzymaniu roślin kwiatowych w pokojach, z dodaniem części trzeciej o ogrodzie warzywnym, przez Józefa Strumillę, radcę tytularnego, sekretarza zgromadzenia szlacheckiego gubernii wileńskiej, cesarskiego towarzystwa gospodarstwa wiejskiego w Moskwie członka czynnego. Wydanie drugie, poprawione i dodatkami pomnożone. Z pięciutablicami figur.

Cena egzemplarza:

Na papierze moskiewskim białym rub. 1 kop. 85.

— — — sihim rub. 2 — 15.

— — — ross. wel. rub. 2 — 50.

Longina o Górności przekładał z greckiego Józef Kowalewski. Cena egzemplarza kop. 45.

Wyjeżdżają za granicę.

2. Do Państwa Austriackiego na kuracyę do wód Karlsbadzkich Obywatel Powiatu Wileńskiego był Prezydent Sądu Gl. Michał Kostrowicki ze służącym Józefem Kozłowskim, gdzie ma zabawić miesiąc pieć.

Czas obserwacji		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Reau.		Wiatry.	Odmiana w powis.
Obserwacje meteorologiczne.	dnia 28 go. 2 wieczor.	27 cal. 4.8	lin.	+ 11	stopni	Płudniowo Zachodni	Pochmurno
	dnia 29 — — —	27 — 6.9	—	+ 9.25	—	Północno Zachodni	Pogoda
	dnia 30 go. 6 z rana	27 — 7.8	—	+ 1.5	—	Południowy	Pogoda